



Cilt: 6, Sayı: AGP Özel Sayısı, Ekim 2018 / Volume: 6, Issue: AGP Special Issue , October 2018

**YEREL YÖNETİMLERDE YÖNETİŞİM UYGULAMALARI:
SERİK BELEDİYESİ ÖRNEĞİ**

Governance Practices in Local Administrations:
The Example of Serik Municipality

Mustafa KOCAOĞLU ¹
Medine FURAL ²

ÖZ

Yönetişim; kamuyu ilgilendiren konularda karar alınırken yetkilerin nasıl kullanılacağı ve hemşerilerin kendi görüş ve düşüncelerinin karar alma aşamasına nasıl dahil edileceği sorununu ortadan kaldırmayı amaç edinen ve bu sorulara cevap arayan bir güç mekanizması olarak tanımlanmaktadır. Yönetişim kavramı ilk kez 17. yüzyılda Kuzey Avrupa’da kullanılmış ve ardından tüm dünyaya yayılmıştır. Türkiye’de 1990’lı yıllardan sonra siyaset bilimi ve kamu yönetimi literatürüne giren yönetişim, mevcut literatürde yer alan bilgilere göre Türkiye’de birçok belediyede karar alma süreçlerine katılım ve sivil toplum kuruluşlarının yetersizliği nedeniyle yeterince uygulanmamaktadır.

Bu çalışmanın amacı Türkiye’nin önemli illerinden birisi olan Antalya iline bağlı Serik ilçesinde belediye tarafından gerçekleştirilen yönetişim uygulamalarını değerlendirmek ve elde edilen bulguları ülke genelindeki çalışmalar ile karşılaştırarak ortaya çıkan benzerlik ya da farklılıkların nedenlerinin araştırmaktır.

Çalışma kapsamında nitel araştırma yöntemlerinden mülakat, odak grup görüşmesi, katılımcı gözlem ve anket uygulanmıştır. Araştırmalar sırasında belediyede karar alma süreçlerinde yönetişim araçlarının hangilerinin kullanıldığı ve katılımcı demokrasinin sağlanıp sağlanmadığı sorusuna cevap aramıştır.

Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde; Serik Belediye’sinin şeffaf bir yönetim modeli sergilemeye çalıştığı, başta kırsal kesim olmak üzere tüm halkı karar alma süreçlerinde paydaş olarak gördüğü, belediye meclisi toplantılarının halka açık

¹Doç. Dr. Ahi Evran Üniversitesi, İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, m_kocaoglu@hotmail.com

² Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, medinekavradim@gmail.com

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

şekilde yapıldığı ve içeriğinin sosyal medyada dahi paylaşıldığı tespit edilmiştir. Bu yönü ile Serik Belediyesi yönetim yapısı bakımından başarılı bir belediye olarak görülmektedir. Yapılan mülakatlarda bu başarı belediye başkanının akademisyen kökenli olması (*Prof. Dr.*), kırsal kesime bu zamana kadar verilmeyen hizmetlerin kısa sürede sağlanması, yerel yönetimin iktidar partisinden olması ve halkın eğitim düzeyinin yüksek olmasına bağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Yönetişim Uygulamaları, Serik Belediyesi

ABSTRACT

Governance is defined to be a power mechanism that intends to respond to the questions like how the powers will be used in taking decisions on public-related issues and how the views and thoughts of the fellow citizens will be involved in the decision making process. This concept was first used in the Northern Europe in the 17th century and then spread to all over the world. The concept of governance entered to the literature of the political science and public administration in Turkey after 1990s and according to the information within the present literature, it is not sufficiently applied in Turkey due to the lack of participation in the decision making processes in most of the municipalities and insufficient numbers of non-governmental organizations.

The aim of this study to evaluate the governance practices carried out by the municipality in the Serik district of Antalya, that is one of the important provinces of Turkey to compare the findings to the studies conducted throughout the country and to examine the causes of similarities or differences.

The scope of the study qualitative research methods, interview, focus group meeting, participant observation and questionnaire were applied in order to collect the necessary data. During the investigations, the municipal decision-making process sought answers to questions such as which means of governance were used and whether participatory democracy was being provided.

Upon evaluation of the obtained findings, it is determined that the Serik Municipality tries to display a transparent administration model, considers all the people, mainly the rural communities, as stakeholders in decision making processes, and that the town council meetings are held publicly and shared even in social media. From this aspect, the Serik Municipality is regarded to be a successful municipality in terms of its governance structure. Following the interviews, it is concluded that this success arises from the fact that the major has an academic background, the rural parts are provided in a short time with unprecedented services which weren't available before, the local administration is from the ruling party and the people are highly educated.

Keywords: Local Administrations, Governance Practices, Serik Municipality

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

GİRİŞ

Son yıllarda sıkça kullanılmaya başlanan yönetim terimi 17. yüzyılda Kuzey Avrupa'da kullanılmış ve zaman içerisinde tüm dünyaya yayılmıştır. Yönetişim bahsi geçen tarihlerde bazı felsefi anlayışlar çerçevesinde hükümeti sivil toplum ile uzlaştırma ve kombine etme amacıyla kullanılmıştır (Guadin, 1998:48). Yönetişim kavramı, Türk siyaset bilimi kamu yönetimi literatürüne 1990'lı yıllardan itibaren girmiştir. Çalışmalarda yaygın olarak kullanılmaya başlaması ise 1996 yılında İstanbul'da düzenlenen Habitat II Konferansında sunulan Türkiye Ulusal Raporu ve Eylem Planı'nda yönetim modelinin Türk kamu yönetiminde uygulanmasının önerilmesi ile başlamıştır (Altan ve Tülücoğlu, 2016 : 308). Bu gelişme sonrasında 1996 yılından günümüze kadar olan süreçte farklı disiplinler tarafından farklı konularda yönetim çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Dünya genelinde gerçekleştirilen yönetim uygulamaları İkinci Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan soğuk savaş dönemi ve küreselleşme mutlak egemenlik süreçleri ile yeni bir döneme girmiştir. Bahsi geçen dönemde yaşanan istikrarsızlıklar, ekonomik sıkıntılar, salgın hastalıklar vb. halkların hükümete güven duymalarını olumsuz yönde etkilemiştir. Bu durum başta geri kalmış ve gelişmekte olan ülkeler başta olmak üzere birçok ülkede hükümetlerin oldukça kısa süreli görevde kalmasına, asayiş ve güvenlik sorunlarının baş göstererek halk ayaklanmalarının çıkmasına neden olmuştur. 1970'li yıllardan sonra dünyanın dört bir yanını saran ve zaman geçtikçe daha da artan toplumsal hareketler başta Sovyetler Birliği olmak üzere bazı ülkelerin dağılmasına bazılarında ise kanlı rejim değişikliklerine neden olmuştur (Yüksel, 2000:148). Dünya genelinde yaşanan bu olaylar Türkiye ölçeğinde de kendisini katı şekilde hissettirmiştir. Türkiye'de yaşanan 1980 olaylarında yukarıda bahsi geçen akımların etkisinden söz etmek mümkündür. 1970 – 1980 yılları arasında yaşanan istikrarsız dönem siyasal çatışmalar ile birlikte Türkiye'nin gelişimini olumsuz yönde etkilemiştir. 1980 yılında yaşanan darbe ile demokratik yaşantısı kesintiye uğrayan Türkiye etkisi yıllarca sürecek bir dönemin içine girmiştir.

1990 sonrası yıllarda iki kutupluluğun ortadan kalkması sonrasında dünyanın nispeten liberal bir çizgiye kaymasının da etkisiyle ortaya çıkan beklentilerin iyi yönetim ve kurumsal reformlar ile çözüleceği anlaşılmıştır. Teorik olarak küresel sorunlar karmaşasının ancak uluslararası ekonomi ve finans dünyasını, sivil toplumu, medyayı bir araya getirerek, bir iş birliği ve etkileşim ortamında aşılabilir olduğu görülmüştür (Çukurçayır ve Eroğlu, 2013: 50).

Dünya genelinde yaşanan politik krizlerin çözümü olarak yönetim kavramı kullanılmış ve birçok sorunun çözümünde başarıya ulaşılmıştır. Yönetişimin kent ölçeğindeki sorunların yanı sıra ülke genelindeki hatta uluslararası düzeydeki politik sorunların çözümü için kullanılabilir katılımcı demokrasiye dayanan çoğulcu bir mekanizma olduğu yukarıda bahsi geçen önemli sorunlara ürettiği pratik ve kalıcı çözümler ile kanıtlanmıştır.

Bu çalışmada yönetim kavramı kent ölçeğinde ele alınmış ve kentin yönetim sorunları üzerindeki çözüm mekanizmaları incelenmiştir. Dört bölümden

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

oluşan çalışmanın ilk bölümünde katılımcı demokrasi, yönetim vb. konulardan oluşan ana kavramsal çerçeve oluşturulmuştur. Türkiye’de uygulanan yönetim mekanizmalarının tanımlandığı ikinci bölümün ardından üçüncü bölümde Serik Belediyesi’nin gerçekleştirdiği yönetim uygulamaları incelenmiştir. Çalışmanın sonuç ve öneriler kısmını oluşturan dördüncü bölümde elde edilen tüm bulgular değerlendirilmiş ve tespit edilen sorunlar için çözüm önerileri sunulmuştur.

1. Yerel Yönetimlerde Katılımcı Demokrasi Anlayışı ve Yerel Yönetişim

Çalışmanın bu kısmında öncelikle yerel düzeyde katılımcı demokrasinin ifade ettiği anlama ilişkin bir açıklama yapılacaktır. Ardından konunun esas odak noktasını oluşturan yönetim kavramının ne anlama geldiği ve çeşitli boyutları kısaca ele alınacaktır.

1.1. Yerel Yönetimler ve Katılımcı Demokrasi

20. yüzyılın sonlarına doğru gelişen sanayi ötesi yapılanma ve bilgi teknolojisi ile birlikte şekil değiştiren demokrasi ve katılım anlayışı, “dijital demokrasi” ve “yönetişim” sürecine girmiştir. Bu değişim de yerel yönetimlerde yatay ve demokratik örgütlenmeye dayalı ortaklaşa yönetim anlayışını beraberinde getirmiştir. Katılımcı demokrasi, yerel yönetimlerde halkın katılımını da sağlayan ve yerel yönetimleri demokratik kılan en önemli basamaktır. Küreselleşen dünyada bireyler birçok ilişki ağının parçası durumundadır. Katılımcılığı içeren bu “çok kültürlülük” yeni bir çoğulculuk anlayışını da içermektedir (Kocaoğlu, 2015; 32).

Katılımcı demokrasi kavramını daha basit olarak tanımlamak gerekirse; halkın karar alma mekanizmalarına seçimler dışında da katılımının sağlanmasıdır. Katılımcı demokrasi kavramının, hatta demokrasinin halk tabanındaki karşılığının sadece seçimlerden ibaret olduğu algısı tartışılmaz bir gerçektir. Bu durum sivil toplum kuruluşları gibi aracı kurumlar vasıtasıyla halkın yönetimine katılımını gündeme getirmiştir (Batal, 2010: 4). Ancak katılımcı demokrasi halkın seçtiği kişilerin, oy verdiği ya da üye olduğu siyasi partilerin karar alma mekanizmalarında rol oynama ve alınan kararları denetlemesi esasına dayanmaktadır. Karar alma süreçlerinde yer alma ve alınan kararların denetlenmesinde etkin role sahip olma katılımcı demokrasinin halk düzeyinde karşılık bulması için önemli iki kriterdir. Bu durum halkın yerel, bölgesel ve ülke siyasetinde daha fazla etkin olmasını sağlamakla birlikte demokrasinin tam anlamıyla işlemesi için önemlidir.

1.2. Yerel Yönetişim: Kavramsal Çerçeve ve Boyutları

Yönetişim kavramı üzerinde çok sayıda çalışma yapılmasına rağmen üzerinde uzlaşı sağlanmış bir tanım henüz yoktur. Bu durum bazı konularda kavramsal ve terimsel karışıklıklara neden olmaktadır. Mevcut literatürde yaygın olarak kullanılan yönetim kavramının tanımları özetle şu şekildedir. Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütüne (OECD) göre yönetim; “*toplumun ekonomik ve sosyal kalkınması için kullanılan kaynaklarıyla ilgili olarak icra edilen siyasal güç ve kontrol*” anlamına gelmektedir. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı’nın (UNDP) tanımlamasında yönetim; “*bir toplumun siyasi, ekonomik ve sosyal*

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

işlerini kamu, özel sektör ve gönüllü sektörle ilişkiler bağlamında yürütmek için kullandığı değerler, politikalar ve kurumların oluşturduğu bir sistem” olarak tanımlanmakta, ülkelerin yönetim kapasitelerinin geliştirilmesi, sürdürülebilir insani gelişimin temeli olarak değerlendirilmektedir (Kuzgun, 2013:6). Mevcut literatür incelendiğinde yönetim kavramının tanımı ve kapsamı ile ilgili ortaya çıkan görüşler şu şekildedir;

Günümüzde klasik yönetim yaklaşımı, siyasal erk ve yurttaş ilişkilerini açıklamakta yetersiz kalmaktadır. Bu durum halk ile devlet arasındaki bağların gevşemesine ve iletişim sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yönetişim kavramı, bu yetersizliğin ve sınırlılığın sonucu olan sığılığı ortadan kaldırmak amacıyla geliştirilmiş ve böylece devlet ve yönetimiyle ilgili ulusal aktörler ve uluslararası örgütleri de göz önüne alan yeni bir kavramsal çerçeve oluşturulmuştur (Sobacı, 2007:220).

Yönetişim, hükümet etme anlamına gelen “*yönetim*” teriminin yerini doldurmak için ortaya çıkmış yeni bir siyasal kavram olarak mevcut literatüre geçmiştir. Hükümet etme anlamındaki “*yönetim*”, hiyerarşik nitelikteki bürokratik yapıya dayalı yönetim modelidir. Ancak yönetişimin yönetime göre bazı temel farkları vardır. Genel olarak tanımlamak gerekirse yönetişim; yönetim sürecinde rol oynayan aktörler ve örgütler arasındaki etkileşim, formel ya da resmi sıfatı bulunmayan kişi, grup ve kuruluşların katılımıyla, hiyerarşik bürokratik yapı yanında, hükümet dışı aktörlerin de yönetim faaliyetinde yer aldığı yönetim modelidir (Batal, 2013:4).

Yönetişim, birbirine bağlı olan pozisyonların ve çatışan, karşıt çıkarları olan aktörlerin oluşturduğu, farklı ağsal yapıları koordine eden, hiyerarşik ilişki ve dikey iş bölümü yerine hiyerarşik bir ilişki ve iş bölümünün olduğu bir süreçte olarak da tanımlanmaktadır (Yüksel, 2000:145).

Yönetişim; hesap verebilirlik, katılımcılık, âdem-i merkeziyetçilik, rekabetçilik gibi birçok kavram üzerinde inşa edilmiştir. Türkiye’de yönetim konusunda öncelikli olarak atılan en önemli adım, Habitat II-İstanbul (1996) toplantısıdır. Uygulamada bakıldığında Kent Konseyleri yönetim alanında dikkat çekmektedir. Kent konseyleri kentin hak ve hukukun korunması, hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, sürdürülebilir kalkınmanın ve yerinden yönetim ilkesinin uygulanması için kurulmuştur (Kocaoğlu, 2016: 318-319).

Yönetişim yöntemlerinin doğru şekilde uygulanması oldukça önemlidir. Yönetişim sayesinde toplumsal bir dönüşümü amaçlayan ve tüm toplumu etkileyecek olan üyelik süreci, şeffaf ve katılımcı bir anlayış içinde yürütülmelidir. Bu kapsamda, işçi ve işveren kuruluşları ile diğer sivil toplum kuruluşlarının, kamu kesimiyle çok yönlü iletişim ve iş birliği içinde üyelik sürecine aktif olarak katılmaları sağlanmalıdır. Katılım sürecinin ve üyelik sonrası koşulların gerektirdiği idari yapılanmaya gidilirken, kamu yönetimini ve düzenleyici çerçeveyi etkin kılacak tedbirler alınmalıdır (Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2007-2013).

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

Yönetişim kavramı günümüzde daha çok kamu yönetiminde ve siyaset biliminde; demokrasi, katılım, insan hakları, kalkınma ve sivil toplum kavramlarıyla birlikte sıklıkla kullanılmaktadır. Bu alanlarda kullanılmasının altında yatan temel neden ise dünyada yaşanan çok yönlü dönüşümlerdir. Bu dönüşümler “sanayi toplumundan bilgi toplumuna”, “modernizmden postmodernizme”, “fordist üretimden esnek üretime” ve “ulus devletten küreselleşmiş bir dünyaya geçiş” olmak üzere dört farklı şekilde yaşanmıştır (Tekeli, 1999:27). Genel bir değerlendirme yapmak gerekirse dünya genelinde yönetimden yönetişime doğru bir geçiş yaşanmaktadır (Güzelsarı, 2003:19).

2. TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİŞİM ALGISI VE ARAÇLARI

Çalışmanın bu bölümünde öncelikle Türkiye’de yönetişim kavramının nasıl algılandığı ve ardından da daha somut biçimde, Türkiye genelinde yerel yönetimlerde uygulanan yönetişim araçları üzerinde durulacaktır.

2.1. Türkiye’de Yerel Yönetişim Algısı

Yönetişim kavramı Türkiye ölçeğinde 1990’lı yıllarda kullanılmaya başlanmış, 1996 yılından sonra yaygınlaşmış ve son yıllarda yapılan akademik çalışmalar ile olgunlaşmaya başlamıştır. Avrupa’ya göre yönetişim kavramı ile daha geç tanışmamız halk, kamu ve özel sektörde yönetişim uygulamalarının günümüzde yaygın olarak kullanılmamasına neden olmuştur. Konu ile ilgili yapılan akademik çalışmalarda Türkiye ve dünya ölçeğinde özellikle 1970’li yıllarda geleneksel kamu yönetimi anlayışının ciddi eleştiriler aldığı belirtilmiştir (Altan ve Tülücoğlu, 2016: 315). Bu dönemden sonra Türkiye ölçeğinde yapılan çalışmalar ile 1996 yılında İstanbul’da düzenlenen Habitat-II Konferansında ilk kez yönetişim uygulamalarına geçilmesi önerilmiş ve sonrasında önemli adımlar atılmıştır.

Türk Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi literatürüne 1990’lı yıllarda girmeye başlayan bir kavram olan yönetişimin kamuda, özel sektörde ve halk ölçeğinde nasıl algılandığına yönelik az sayıda akademik çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalarda genel olarak Türkiye ölçeğinde olgun bir yönetişim algısı oluşmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Altan ve Tülücoğlu, 2016: 303; Arslaner ve Karaca, 2015: 141).

2.1. Türkiye’de Yerel Yönetişim Araçları

Çalışmanın bu bölümünde Türkiye ölçeğinde kullanılan yerel yönetişim araçları incelenecek ve uygulamada yönetişim anlayışının nasıl somut bir hal aldığı anlaşılmasına çalışılacaktır.

2.1.1. Halk Kurultayları

Halk kurultaylarının geçmişi Türkiye ölçeğindeki yerel yönetimlerde kent konseylerinden daha öncelere uzanmaktadır. Kent konseylerinin oluşturulmasından önce Türkiye’de bazı belediyeler yılda en az bir kez halk kurultayları düzenlemekteydi (Keleş, 1993:29).

Bu kapsamda Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin 1990’lı yıllarda yaptığı kurultaylar en iyi örneklerden birini teşkil etmektedir. Halk kurultayları halkı yerel

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

hizmetler konusunda bilgilendirmek, halk ile fikir alışverişi yapmak ve hizmet kalitesini arttırmak için yapılmaktadır. Bu kurultaylarda toplumun her kesiminden insanın katılımına önem verilmektedir. Halk bu kurultaylarda taleplerini yönetime bildirme olanağı bulmaktadır. Ancak halk kurultayları bazı mecralarda eleştirilmektedir. Bu eleştirilerden en fazla ön plana çıkan kurultaylarda halkın yeterince bilgilendirilmediği, aynı zamanda yeterli katılımın sağlanmadığıdır. Ancak halk kurultaylarının demokratik sistemlerde önemli bir rolü vardır. Bu nedenle halk kurultaylarının amacına ulaşması için gerekli koşulların yerel yönetimler tarafından sağlanması gerekmektedir. (İnan, 1998:7).

2.1.2. Halk Günleri

1990'lı yıllarda yönetim mekanizmaları ile tanışan Türkiye'de Bolu, Antalya, Çanakkale, Fatih ve Şişli Belediyeleri tarafından oldukça yararlı etkinlikler şeklinde halk günleri organize edilmiştir. (Şinik, 2012:264).

Halk günleri yerel yönetim sınırları içerisinde yaşayan vatandaşların belediye başkanı ve kent yöneticileriyle yüz yüze görüşmelerinin sağlanması amacıyla düzenlenmektedir. Vatandaşların sorunlarını ve beklentilerini doğrudan başkana iletmesi için önemli bir fırsat olan halk günleri sırasında çeşitli sosyal ve sanatsal etkinlikler düzenlenerek çağdaş bir ortam yaratılmaktadır. Ayrıca halk günleri belediye ile vatandaş arasındaki bürokrasiyi ortadan kaldırarak demokrasiyi ve çoğulcu yönetim anlayışını güçlendirmektedir (İnan, 1998:129).

Halk günleri sayesinde halk sorunlarını doğrudan yönetime aktarmakta bu sayede sorunlar hızlıca tespit edilerek çözülmektedir. Sunulan hizmetlerde verimlilik sağlanmak amacıyla hizmet eden halk günleri sayesinde vatandaşların istekleri sosyal devlet ve yerel yönetime dayalı yönetim anlayışı ile yerine getirilmektedir (Yıldırım, 2014:82). Yerel ölçekte gerçekleşen bu durum hiç şüphesiz ulusal düzeyde karşılık bulmaktadır.

2.1.3. Proje Demokrasisi

Türkiye'de yerel yönetim uygulamalarına ve projelerine halkın katılımının sağlanması ve vatandaşların kendilerini ilgilendiren konularda söz sahibi olabilmeleri için "Proje Demokrasisi" kavramı ortaya çıkarılmıştır.

Proje demokrasisi özellikle büyük ölçekteki kent projelerinin her aşamasına kentlinin katılımlarını sağlamayı amaçlamaktadır. Böylece kent sakinleri karar alma süreçlerinde etkin rol oynamış olacaktır. Proje demokrasisinde bilgilendirme ve geniş katılım, kitle iletişim araçları ile sağlanabileceği gibi topluluk temsilcilerinin proje ortak kurullarına doğrudan katılımı şeklinde de olabilir (Göymen, 2003:3). Kitle iletişim araçları, sosyal medya programları ve topluluk temsilcilerinin gayretleri ile yayılan proje bilgilerinin büyük kitlelere ulaşması proje demokrasisinin sağlanmasında önemli bir kriterdir. Zira çok sesliliğin sağlanmadığı bir ortamda ve çoğunluktan habersiz gerçekleştirilen bir projede demokrasiden bahsetmek mümkün değildir.

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

Proje demokrasisi uygulamalarının en bilinen örneği 1990 yılında Ankara'da uygulamaya konulan Dikmen vadisi projesidir (Haktankaçmaz, 2004:52). Bu proje öncesinde poje sahasında kalan tüm kişilerin bilgilendirilmeleri için gerekli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Proje kararından etkilenen herkesin karar alma süreçlerinde olmaları sağlanarak yerel yönetim mekanizmaları işletilmiştir. Böylece yapılacak itirazlar en aza indirilerek projenin zamanında tamamlanmasına ve maliyet artışlarının gerçekleşmemesine katkı sağlanmıştır.

2.1.4. Semt Danışma Meclisleri

Yerel yönetimlerde demokratik katılımın gerçekleşmesi açısından en başarılı uygulamalardan birisi de semt danışma meclisleridir. Semt danışma meclisleri halkın taleplerinin belediyeye iletilmesini sağlar. Türkiye'de genel olarak belediyenin ait olduğu siyasi partinin ilçe temsilcilikleri tarafından gerçekleştirilmektedir. İlçe başkanlığı her semtten bir temsilci seçer ve temsilci semtin sorunlarını belediyeye iletir (Yıldırım, 2014:83). Semt danışma meclisleri halk günleri kadar kalabalık katılımların olduğu ve her türlü kişisel talebin iletiildiği ortamlar değildir.

Semt danışma meclisleri belediyenin ait olduğu siyasi partinin mahalle temsilcilerine iletilen taleplerin ya da temsilcilerin taleplerinin dile getirildiği resmi ortamlardır. Buradan çıkan kararlar ilçe başkanı veya belediye meclis üyeleri tarafından belediye yönetimine iletilmektedir.

2.1.5. Kişisel Başvuru

Kişisel başvuru halkın istek ve şikayetlerinin belirlenmesinde ve belediye yönetimine iletilmesinde etkin olarak kullanılan bir yerel yönetim aracıdır. Kamu kurumlarından vatandaşın çekiniyor olması her zaman tartışılan bir konudur. Bunun nedeni kamu kurumlarında karşılaştıkları tepeden bakan yaklaşımlardır. Bu nedenle Türkiye'de yapılan kişisel başvuruların büyük kısmı yazılı olarak gerçekleşmektedir. Yazılı başvurular vatandaşlar ile resmî kurumlar arasındaki iletişim eksikliğini azaltan önemli bir araçtır. Kişisel başvuruda beklentilerin karşılanması ya da bilgilendirmenin yapılması oldukça önemlidir. Burada en önemli rol çalışana düşmektedir (Çukurcayır, 2003:51; Yıldırım, 2014: 83). Kişisel başvuruyu alan yerel yönetim çalışanı ilgili talebi bekletmeden belediyenin yetkili birimlerine iletmelidir. Yetkili birim ile kişisel başvuruyu yapan vatandaş arasındaki iletişimi sağlayan yerel yönetim personelinin kaynaklanan gecikmeler vatandaş ile birlikte ilgili birimi de mağdur edebilmektedir. Zira geciken bir asfalt çalışmasından mutlaka yazı işleri değil fen işleri sorumlu tutulacaktır.

2.1.6. Muhtar Toplantısı

Muhtarlar belediyelerin en önemli yardımcıları ve kırsal kesimde yer alan köylerde devletin temsilcileridir. Yerel yönetim hizmetlerinin mahalle ve köy bazında kusursuz yürütülmesi için muhtarlara büyük görev düşmektedir (Batal, 2013:6). İl Özel İdareleri ve Köy Hizmetleri gibi birimlerin kapatılması ve köylerin belediyelere bağlı mahalleler haline getirilmesi muhtarların fonksiyonlarını arttırmıştır. Bahsi geçen düzenlemeden sonra belediye yetkilileri muhtarlar ile daha

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

sık toplantılar yapmaya başlamıştır. Belediye yönetimi ile kırsal bölgelerde yaşayan halk arasında bir iletişim köprüsü olan muhtarlar köylere fen işleri hizmetleri ile birlikte her türlü sosyal hizmetin getirilmesi için sorumludur. Ayrıca son yıllarda Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bir ilk olan Cumhurbaşkanı ile muhtarların bir araya geldiği toplantılar düzenlenmektedir. Bu toplantılar hiç şüphesiz muhtarlık makamının itibarını arttırmakla birlikte kırsal kesimde yaşayan insanların sorunlarını devletin en yetkili kişisine iletebileceği inancının oluşmasını sağlamaktadır. Bunun yanında muhtarların büyük kentlerde olduğu gibi köylerinde yerel yönetim uygulamaları yapmaları ve belediyelerde yapılan yönetim uygulamalarına dahil olmaları katılımcı demokrasi yönünden önem taşımaktadır.

2.1.7. Dilekçe

Dilekçeler belediyelerin önemli bir bilgilendirme kaynağıdır. *“Türkiye’de dilekçe yoluyla bireysel çıkarların korunması olanağı, yasal bir hak olarak düzenlenmiştir.”* (Çukurcayır, 2003: 197). Kişisel başvuruların en önemli aracı olan dilekçe vatandaşlar ve yerel yönetimler arasında en önemli iletişim yollarından birisidir. Çünkü dilekçe anayasal bir haktır ve kurumlara verilen dilekçelere cevap verilmesi zorunludur. Bu yasal güvence vatandaşların dilekçeye olan güvenini arttırmaktadır.

Dilekçeyi önemli kılan bir diğer önemli husus vatandaşların kamu kurumlarından ve çalışanlarından çekinmesidir. Bu durum özellikle eğitim seviyesinin çok ileri olmadığı bölgelerde inkâr edilemez bir gerçektir. Bu algı yüzünden yerel yönetimlerin ilgili birimleri ile yüz yüze görüşme yapmak istemeyen vatandaş çoğu zaman alanında uzman bir kişiye yazdırdığı dilekçe ile resmî kurumlara başvurmaktadır. Dilekçenin alanında uzman kişi tarafından yazılması sorunun açıkça ortaya konulması bakımından çözümü kolaylaştırmakla birlikte vatandaş ile yerel yönetim arasına bir aracının girmesi bakımından ciddi bir tartışma konusudur.

2.1.8. Kamuoyu Araştırması

Kamuoyu araştırmaları kamu yararını ilgilendiren mahalli nitelik taşıyan hizmetler hakkında karar vermeden önce yerel topluluğun konu üzerindeki fikrinin belirlenmesinde önemli bir yöntemdir. Genel olarak kamuoyu araştırmaları, kamuoyunu temsil etmek üzere seçilen bir örnek grubunu oluşturan bireylerle görüşerek veya anket soruları gönderilerek belirli bir konu hakkındaki eğilimlerini, kanaatlerini ya da kimi zaman tutum ve davranışlarını belirlemek üzere yapılan araştırma şeklinde tanımlanmaktadır (Öner, 2001:108). Yerel yönetimlerin yapacağı projeler, uyguladığı yönetim biçimi, gelecek seçimde alabileceği oy miktarı gibi konular kamuoyu araştırmalarından gelen verilere göre şekillenmektedir. Bu yönü ile kamuoyu araştırmaları yerel yönetimlerin pusulası niteliğindedir. Projelerde zaman ve para kaybının engellenmesi, vatandaşın yapılan hizmetlerden memnuniyet seviyesinin araştırılması gibi daha birçok konuda aracı anket şirketleri veya belediyenin ilgili birimlerince yapılan anketlerden elde edilen veriler belediyenin yeni yerel yönetim politikaları oluşturması için son derece önemlidir.

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

2.1.9. Referandum

Yönetişim uygulamalarının bir diğer önemli aracı olan referandum yönetime katılım olanaklarını çok büyük ölçüde genişleten bir uygulamadır. Yerel yönetim sınırları içerisinde yaşayan halkın iradesini doğrudan ortaya koyan bu uygulama demokrasinin de vazgeçilmez bir unsurudur. Ayrıca referandum bazı özel çıkar çevrelerinin, yerel yönetim üstünde kurabilecekleri muhtemel baskıları belirli ölçüde ortadan kaldıracak bir araçtır (Köymen, 2013:3). Yerel yönetimler bazı durumlarda başta kentsel dönüşüm olmak üzere çok sayıda ktirik proje gerçekleştirmektedir. Kritik projelerde halkın memnuniyetinden emin olamayan yerel yönetimler karar alma sürecini tek başına üstlenir ise çok riskli bir adım atmış olur. Bu nedenle kritik ve büyük projelerde riski en aza indirmek ve karardan etkilenenlerin de karar alma süreçlerinde olmasını sağlamak için referandum yapmaktadırlar. Böylece hem demoktasi işlemekte hem de halk ile yerel yönetimin birlikte karar alması sağlanmaktadır.

2.1.10. Yerel Gündem 21

Yerel Gündem 21 sürecinde yerel yönetimlerimiz, katılımcı, şeffaf, hesap vermeye ve demokratik denetime açık bir yerel yönetim anlayışının gelişmesine öncülük etmektedir. Yerel Gündem 21'in özünde yer alan "*yönetişim*" anlayışının gelişmesi, meslek odaları, sendikalar, özel sektör kuruluşları, dernekler ve vakıflar, üniversiteler ve basın yayın kuruluşları gibi sivil toplum kuruluşları ile yerel yönetimler arasında, "*ortaklık*" anlayışına dayalı yeni bir ilişki biçimi kurulmasını sağlamaktadır. Yerel Gündem 21 kapsamında yerel planlama ve karar alma süreçlerinde cinsiyet unsuru, kentsel yaşama etkin katılım ile gençleri bugünün ortakları olarak gören bir anlayış güdülmüştür (Emrealp, 2004:39). Bu anlayışın temelinde yatan demokratiklik ilkesi yerel yönetim araçlarının etkin kullanılması bakımından son derece önemlidir.

Yerel Gündem 21 ile birlikte, mahalle muhtarları ile belediyeler arasında güçlü bağlar kurulmuş ve insanlar yönetime karşı sorumluluk taşımaya başlamışlardır. Bu sorumluluk duygusu insanları karar alma süreçlerinde daha fazla yer alma güdüsü içerisine sokmuştur. Yönetişim; bilgi alışverişi, aktif katılım, şeffaflık, bilgi edinme hakkı, hukuka uygunluk gibi süreçlerin bir toplamıdır. Ancak, bu ilkeler birbiriyle koordine olarak çalışmaktadır. Yönetişim adına uygulanacak olan en önemli adım sosyal duyarlılığa sahip bir aktif katılımıdır (Akıncıoğlu, 2011: 3). Aktif bir katılım ile gerçekleştirilen yönetim uygulamaları karar alma süreçlerinde doğru kararların alınması bakımından son derece önemlidir.

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

3. SERİK BELEDİYESİ'NDE YEREL YÖNETİŞİM UYGULAMALARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Serik³ Türkiye'nin önemli turizm merkezlerinden birisidir. Bu nedenle ilçenin kusursuz bir kentleşme dokusuna sahip olması beklenmektedir. Bu beklentinin karşılanabilmesi için yönetim uygulamalarının yapılması ve doğru kentleşme politikalarının benimsenmesi gerekmektedir.

Çalışmanın bu bölümünde Akdeniz bölgesinin önemli kentlerinden birisi olan Antalya ilinin Serik ilçesinde belediye tarafından gerçekleştirilen yönetim uygulamaları incelenecektir. Ayrıca, Serik Belediyesi'nin yapmış olduğu yönetim uygulamaları incelenecek ve elde edilen bulgular sonuç bölümünde tartışılacaktır.

3.1. Halk Kurultayları ve Halk Günleri

Serik Belediyesi'nde doğrudan halk kurultayı gerçekleştirilmemektedir. Ancak haftanın bir günü, genellikle cuma günleri halk günü olarak belirlenmektedir. Halk günlerinde vatandaşlar belediye başkanı ve diğer yöneticiler ile randevu almadan doğrudan görüşmektedir. Bu durum vatandaşlar arasında büyük bir memnuniyete neden olmakta ve belediye ile halk arasındaki bağların kuvvetlenmesini sağlamaktadır. Yöneticilere ulaşmanın kolaylığı vatandaşın motivasyonunu arttırmaktadır.

Halk günleri dışında bürokratik ve yönetim işlerinden kalan zamanlarda belediye başkanı ve ekibi kırsal mahalleler başta olmak üzere mahalle ziyaretleri yapmaktadır. Genellikle mahalle sakinlerinin hiç beklemediği anda olan ziyaretler sırasında tarlalarda çalışanlar, hayvanlarını otlatanlar ve günlük yaşantısını sürdüren vatandaşların yaptıkları faaliyetlere katılım sağlanmaktadır. İlçeye milletvekilleri ve bakanlar tarafından yapılan ziyaretler sonrasında belediye öncülüğünde bakan ve milletvekillerinin katıldığı mahalle gezileri yapılmaktadır. Böylece insanlar televizyon ekranlarında gördükleri siyasileri mahallelerinde, tarla ya da işyerlerinde görmektedirler.

Belediye başkanı ve ekibi tarafından haftanın belli günleri hastane ziyaretleri, okul ziyaretleri, resmi kurum ziyaretleri ve çat kapı ev ziyaretleri olarak nitelendirilen ev sahibine haber vermeden, evin kime ait olduğu bilinmeden ev ziyaretleri yapılmaktadır. Başkanı ve ekibini evinde gören ev sahipleri bu uygulamalardan memnun olmakta ve sorunlarını samimi bir ortamda belediyeye iletme şansı yakalamaktadır.

3.2. Proje Demokrasisi

Serik Belediyesinde proje demokrasisi ilkesi iyi şekilde uygulanmaktadır. Antalya Büyükşehir Belediye başkanı Menderes Türel tarafından patenti alınan "*Antalya'ya İyi Gelecek*" sloganı Serik ilçesine uyarlanarak "*Serik'e İyi Gelecek*"

³ Serik ilçesinde 2015 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre 120.111 kişi yaşamaktadır. Serik Belediye başkanı Prof. Dr. Ramazan Çalık'tır. Çalık, 2014 yılında yapılan seçimde katılım oranı %92,39 olan yerel seçimlerde geçerli oyların %41,3'üne tekabül eden 29.692 oy ile seçimi kazanmıştır.

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

şeklinde düzenlenmekte ve yeni projelerin tanıtımında kullanılmaktadır. Bahsi geçen sloganların yer aldığı afişler ve projenin detaylarının yer aldığı görseller ilçenin dört bir yanındaki reklam tabelalarına asılmaktadır. Böylece vatandaşlar yapılacak olan projelerden haberdar olmaktadır.

Ayrıca Serik Belediyesi sosyal medya hesaplarını aktif olarak kullanmakta başta projeler olmak üzere duyuru yapılması gereken diğer durumlarda bu resmi hesapları kullanmaktadır. Bu durum gençler için son derece yararlı olmaktadır. Sosyal medya aracılığı ile proje ve diğer faaliyetlerden haberdar olan gençler belediyenin uygulamaları hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Son günlerde ilçenin önemli gündem maddeleri arasında olan kentsel dönüşüm projesi tam olgunlaşmadığı için proje demokrasisi kapsamında iptal edilmiştir.

3.3. Semt Danışma Meclisleri, Kişisel Başvuru ve Dilekçe

Serik Belediyesi bünyesinde doğrudan semt danışma meclisi yoktur. Bu ihtiyacın büyük kısmı muhtar toplantılarında, halk günlerinde, ev ve mahalle ziyaretlerinde halk ile bizzat temasa geçilerek giderilmektedir. Ayrıca belediyenin bağlı olduğu siyasi partinin mahalle sorumlularından alınan bilgiler ile mahallelerin hizmet ihtiyaçları giderilebilmektedir. Ancak bu durum bazen siyasi tavır içerebileceğinden hizmet dağıtımını sorunları yaşanmasına neden olmaktadır. Halk ile yapılan mülakatlarda az oy alınan mahallelere hizmet dağıtımının yavaş yapıldığı algısının ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Bu algının da siyasi ön yargı içerme riski söz konusudur. Ancak konu bir başka araştırmaya değer husus olarak ortaya çıktığından sorun burada tartışılmayacaktır.

Hizmet aksaklıkları yaşanan durumlarda belediyenin yazı işleri birimine yapılan kişisel başvurular ve teslim edilen dilekçeler hukuka uygun şekilde değerlendirilmekte ve resmi kanallardan yazılı cevap verilmektedir. Ayrıca halk tarafından BİMER ve CİMER'e yapılan ve belediyeye tebliğ edilen sorunların kısa sürede çözülmesi için gerekli işlemler yapılmaktadır. Yapılan mülakatlarda belediyeye en fazla kişisel başvuru ve dilekçe teslimi yapılan konu tapu sorunu ve imar konularının olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda belediye tarafından yapılan çalışmalar ile tapu tescil sorunlarının bir kısmı çözülerek tapu dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca tam olgunlaştırılmadığı düşünülen kentsel dönüşüm projesi yapılan başvuruların değerlendirilmesiyle iptal edilmiştir.

3.4. Muhtar Toplantıları

Serik ilçesi idari olarak 66 mahalleden oluşmaktadır. İlçede yılın belirli dönemlerinde mahallelerin sorunlarının tespiti ve yapılacak projelerin değerlendirilmesi için muhtar toplantıları yapılmaktadır. Muhtarlar toplantılarında alınan kararları ve görüşülen gündem maddelerini ihtiyar heyeti ve mahalle halkı ile paylaşmaktadır. Böylece genelde belediye sınırları özelde ise mahalle sınırlarına kadar olan her noktada yönetimde yapılan işlemler hakkında bilgi sağlanmış olmaktadır. Antalya ili genelinde muhtarlara verilen önem güncel bir örnek ile bir kez daha ortaya çıkmıştır. 16.12.2017 tarihinde Antalya ilinin çeşitli mahallelerinde görevli 900 muhtar ve Serik ilçesinin 66 mahalle muhtarı Dış İşleri Bakanı Mevlüt

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

Çavuşoğlu ve çok sayıda bürokratin katıldığı bir toplantıda ağırlandılar. Toplantıya katılan bir muhtardan alınan bilgiye göre ağırlıklı konunun yönetim mekanizmaları ve politikaları olduğu bilgisine ulaşıldı. Ayrıca Serik ilçesinde görev yapan muhtarların Cumhurbaşkanlığında düzenlenen muhtar toplantılarına katılabilmeleri için gerekli girişimler yapılmaktadır.

3.5. Kamuoyu Araştırmaları ve Referandum

Belediye bünyesinde alınan kararlar ve yapılması düşünülen projeler kamuoyu araştırmaları ve referandum yolu ile halka sorulmamaktadır. Bu işlemlerin belediye bütçesine maliyet olarak yansıtacak olması ve zaman alması sorun yaratmaktadır. Bunlar yerine muhtar toplantıları, halk günleri, halk ziyaretleri gibi etkinliklerde fikir alınması gereken konularda halka danışılmaktadır. Bu doğrudan olmasa da dolaylı katılımcı demokrasiyi sağlamaktadır. Belediye yöneticileri ile yapılan mülakatlarda gelecek dönemde gerek görülen konularda referandum yapmak istedikleri dile getirilmiştir.

Son günlerde Serik ilçe merkezinde bazı alanların ücretli otopark sahası ilan edilmesi konusunda halk arasında anket düzenlenmektedir. Yapılan anketlerde esnaf ve halkın görüşleri ayrı ayrı alınmakta ve farklı tipte sorular ile ücretli otopark konusunda katılımcı demokrasiye dayalı kararlar alınmaya çalışılmaktadır. Bu durum Serik Belediyesi'nin iyi yönetim algısını güçlendirmekle birlikte halk arasında memnuniyet yaratmaktadır.

3.6. Yerel Gündem 21

Araştırmanın bu aşamasına kadar incelenen yönetim uygulamaları Yerel Gündem 21 kriterlerini sağlayacak niteliktedir. Belediyede gerçekleştirilen halk günleri, halk ziyaretleri, üst düzey yöneticilerin, milletvekili ve bakanların her fırsatta halk ile buluşturulması bölge insanının katılımcı demokrasi inancını geliştirmektedir. Ayrıca kişisel başvuru ve dilekçelere kısa sürede dönüş yapılması, belediyenin sosyal medya hesapları ile gençlere yönelik bilgilendirmeler yapılması şeffaf yönetim anlayışını ve bunun halktaki karşılığını güçlendirmektedir.

Yerel Gündem 21 kriterleri kısa sürede yerine getirilebilecek hususlar değildir. Yönetişim uygulamalarıyla bu kriterler kısa sürede yerine getirilse bile bunun halka yansıtılması uzun bir süre alacaktır. Ancak Serik Belediyesi bu hususu iyi bildiği için uzun yıllar bile etkisini kaybetmeyecek uygulamalar yapmaktadır. Hasta ziyaretleri, üniversite yatırımları, çatı kapı ev ziyaretleri ve halkı memnun edecek dev projeler sayesinde belediye halk arasında kuvvetli bir bağ oluşmaktadır. Yapılan tüm uygulamalar geleceğe dönük ve planlı olduğu için Serik ilçesi yerel yönetiminin bu hususta gerekli kriterleri sağlayabileceği konusunda şüphe yoktur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışma kapsamında elde edilen tüm bulgular birlikte değerlendirildiğinde Serik Belediyesi'nde yapılan yönetim uygulamalarının yeterli olduğu tespit edilmiştir. Türkiye genelinde uygulanan yönetim uygulamalarının büyük kısmının uygulandığı Serik ilçesinde halk ile belediye arasında kuvvetli bir bağ oluşmuştur.

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

Sosyal belediyeçilik ve kurumlar arası iş birliğine çok önem veren Serik Belediyesi yönetimi katılımcı demokrasiye önem vermekte ve halk ile her ortamda doğrudan temasa girmekten çekinmemektedir.

Halk ile yapılan odak grup görüşmelerinde insanların geçmiş dönemde yöneticileri kendilerine çok uzak gördükleri tespit edilmiştir. Ancak Serik Belediyesinin yeni halk ve yönetim politikaları sayesinde tarlanızda, iş yerinizde, düğününüzde ya da hasta yatağınızda aniden belediye başkanı ile karşılaşma ihtimaliniz bulunmaktadır. Bu durum vatandaşları çok mutlu etmekte ve geleceğe dair umutlandırmaktadır.

Yapılan araştırmalar sonucunda belediye yönetiminde referandum aracının yeni yeni denemeye başlaması ve kamuoyu yoklamaları yapılmaması dışında bir yönetim eksikliğine rastlanmamıştır. Bunların yapılmaması konusunda belediyenin maliyet ve zaman konusundaki beyanları haklıdır. Ancak halka sormadan yapılan bir yatırımın maddi zararı ve zaman kaybı referandum ile kamuoyu yoklamasından fazla olacaktır. Bu nedenle gelecek dönemlerde yapılacak olan projelerde bu iki konu üzerinde önemle durulmalıdır.

Yapılan çalışmalarda belediyenin hizmet dağıtımını konusunda önemli bir eksiği olmadığı anlaşılmıştır. Ancak halk ile yapılan odak grup görüşmeleri ve alan araştırmaları sırasında bazı mahallelere diğerlerine göre çok fazla miktarda hizmet aktarımı yapıldığı gözlemlenmiştir. Örnek vermek gerekirse bir kırsal mahallenin yolu çukurlarla dolu en az on yıllık çakıl dolgu asfalt şeklinde duruyorken hemen yakında bulunan mahalleye sıcak asfalt, kaldırım ve sosyal işler için kapalı alan yapılmıştır. Bahsi geçen bu sorun vatandaşlar arasında olumsuz algılara neden olmakta ve iyi derecede yapılan yönetim uygulamalarının itibarına zarar vermektedir. Bu sorun belediye tarafından kısa sürede giderilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akıncioğlu, Y. G. (2011, 06 21). Yeni Bir Yönetim Anlayışı:Yönetişim. *Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi Raporu*, 3 - 5.
- Altan, Y., & Tülüceoğlu, S. (2016). Türk Kamu Yönetiminde İyi Yönetişim Algısı: Isparta Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 16, 303 - 322.
- Arslaner, H., & Karaca, Y. (2015). Türkiye Kamu Yönetiminde Yönetişim Algısı: Aydın İli Vergi Dairelerinde Bir Uygulama. *Adnan Menderes University, Journal of Institute of Social Sciences*, Sayı: 4, 128 - 151.
- Batal, S. (2010). Yeni Kamu Yönetiminde Yönetişim Kavramı ve Türkiye'de Yerel Yönetimler Alanındaki Uygulama Örnekleri. *Mevzuat Dergisi*(145), 1 - 13.

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

- Çukurçayır, M. A. (2003). Çok Boyutlu Bir Kavram Olarak Yönetişim. M. Acar, & H. Özgür içinde, *Çağdaş Kamu Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayını.
- Çukurçayır, M. A., & Eroğlu, H. T. (2013). Küresel Yönetişim Üzerine Birkaç Söz. M. A. Çukurçayır, & H. T. Eroğlu içinde, *Yönetişim* (s. 50-51). Konya: Çizgi Kitabevi.
- Emrealp, S. (2004). *Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler El Kitabı*. İstanbul: UNDP- IULA EMMME Yayını.
- Göymen, K. (2003). Yerel ve Bölgesel Yönetişim. E. Demircan , & H. Palabıyık. içinde Çanakkale: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Biga İİBF Yayını.
- Guadin, J. P. (1998). Modern Governance, Yesterday and Today: Some Clarifications to be Gained from French Government Policies. *International Social Science Journal*, Sayı: 155, 47-55.
- Güzelsarı, S. (2003). Neo - Liberal Politikalar ve Yönetişim Modeli. *Amme İdaresi Dergisi*(2), 17 - 34.
- Haktankaçmaz, İ. (2004). Türk Kamu Yönetiminde Yönetişimin Uygulanabilirliği. *Amme İdaresi Dergisi*(37), 52-54.
- İnan, A. (1998). Mahalli İdareler Kanun Taslağına Göre Demokratik Kitle Örgütlerinin Yerel Yönetimlere Demokratik Katılım. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*(2), 128 - 132.
- Keleş, R. (1993). *Kent ve Siyaset Üzerine Yazılar*. İstanbul: IULA-EMME Yayınları.
- Kocaoğlu, M. (2015). Yönetişim Katılma ve Yerel Yönetimler. M. Kocaoğlu içinde, *Yerel Yönetimlerde Katılım ve Kültür* (s. 32-33). Konya: Çizgi Kitabevi.
- Kocaoğlu, M. (2016). Yönetişim. A. Tuncer , F. B. Alodalı, & S. Usta içinde, *Yönetim Bilimi* (s. 300-305). İstanbul: Sakarya Yayıncılık.
- Köymen, A. (2013). “Yerel Yönetimler ve Demokras. *İyi Yönetişimin Temel Unsurları*. içinde Ankara: Maliye Bakanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı Yayını.
- Kuzgun, Ş. (2013). *Yönetişim ve Sivil Toplum*. Ankara: Özel İhtisas Komisyonu Raporu.

Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları: Serik Belediyesi Örneği

- Öner, Ş. (2001). Belediyelerde Yönetime Katılmada Halkla İlişkilerin Rolü ve Önemi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(2), 100-113.
- Özel İhtisas Komisyonu Raporu. (2007-2013). *AB'ye Uyum Süreci*. Ankara: T.C.Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı.
- Sobacı, M. Z. (2007). Yönetişim Kavramı ve Türkiye'de Uygulanabilirliği Üzerinde Değerlendirmeler. *Yönetim Bilimleri Dergisi*(5), 220-235.
- Şinik, B. (2012). *Avrupadan Karşılaştırmalı Yerel Yönetim*. İstanbul: Türkmen Yayınevi.
- Tekeli , M. (1999). *Modernite Aşılırken Siyaset*. Ankara: İmge Kitapevi.
- Yıldırım, A. (2014). Türkiye'de Yerel Yönetişimin Uygulanabilirliği ve Yerel Gündem 21 Örneği Üzerinden Bir İnceleme. *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(1), 75-96.
- Yüksel, M. (2000). Yönetişim Kavramı Üzerine. *Ankara Barosu Dergisi*(2000 / 3), 145-159.